

HANDLINGSPLAN

för ökad skolnärvaro

"Kommunens värdegrund bygger på en övertygelse om att alla människor kan och vill utvecklas, ta ansvar, lära sig, göra ett gott arbete och vara delaktiga. Vi skall möta människan respektfullt och jämlikt. I mötet med människor visar vi empati och engagemang".

Innehållsförteckning

Bakgrund	2
Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Definition av frånvaro	4
Närvarorutin och förebyggande arbete	4
Närvaroregistrering	4
Sen ankomst	4
Avvikande	4
Plötslig sjukdom	4
Besök	4
Främjande och förebyggande arbete	5
Hälsofrämjande arbete med kunskapsfokus	5
Goda relationer	5
Lyssna på elever	5
Samverkan med vårdnadshavare	5
Kontaktuppgifter	5
NÄRVAROTRAPPA	6

Bakgrund

#jagmed var ett samverkansprojekt i Östra Mellansverige under 2015–2018 där Region Örebro län deltog tillsammans med Region Sörmland, Region Uppsala, Region Västmanland och Region Östergötland. Utifrån detta så var Ljusnarsbergs kommun ett av de lokala projekten i Örebro län där syftet var att i första hand, genom ökad samverkan, fortbildning av personal samt förbättring av föräldrastöd, förebygga skolvägran och skolavhopp för elever i åldrarna 15–24 år. I arbete har projektet arbetat intensivt med att bygga upp och utveckla en fungerande samverkan mellan olika verksamheter. Dessa verksamheter är förskola, grundskola, det kommunala aktivitetsansvaret, fritidsgård, socialtjänst och ungdomspolis. Detta för att systematisk kunna arbeta utifrån ett helhetsperspektiv med individen som står i centrum för arbetet att öka skolnärvaron. Arbetet utvecklades då de fanns ett stort behov av att arbeta med elever i grundskolan oavsett ålder. Utifrån detta arbete har ett systematiskt, tydligt arbetssätt gällande att öka elevers skolnärvaro upprättats, detta är något som kommunens grundskola i dag arbetar utifrån och som ger goda resultat. De arbetssätt och rutiner som projektet genom samverkan upprättat fortsätter utvecklas då det i dag finns en projektanställd samordnare som arbetar med att stötta och vägleda verksamheterna i arbetet med att öka elevers skolnärvaro genom en fungerande samverkan.

Fil dr *Gunvie Möllås*, Jönköpings högskola skriver i sin artikel som utgetts av Skolverket (2019) utifrån utvärdering av projektet #jagmed att grundförutsättningarna för att öka elevers skolnärvaro är struktur, tydliga rutiner och arbetssätt. Samt att samverkan mellan tex. skola, socialtjänst, fritidsgård och polis är framgångsfaktorer i arbetet. Detta är något som Ljusnarsbergs kommun har tagit vara på utifrån projektet.

Inledning

Enligt skollagen råder de skolplikt under grundskoleåldern (skolplikten börjar det kalenderår då barnet fyller sex år och upphör vid utgången av vårterminen det tionde året) vilket innebär att alla barn och ungdomar som är bosatta i Sverige har rätt till, men även en skyldighet att ta del av, undervisning enligt grundskolans läroplan. Vårdnadshavare för en skolpliktig elev har en skyldighet att eleven fullgör sin skolplikt genom att se till att eleven kommer till skolan samt går på lektionerna. Kommunens grundskola ansvarar även för att eleven fullgör sin skolplikt, vilket ställer krav på grundskolan att ha en aktiv närvarokontroll. Då skollagen även säger att grundskolan ska se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om eleven varit frånvarande, ställer det krav på grundskolan att ha åtgärder vid frånvaro. Genom att arbeta med att främja närvaro i grundskolan möjliggör inte bara grundskolan att eleven fullföljer sin skolplikt utan minskar risken för att eleven ska få svårigheter i sitt framtida liv (Skollag 2010:800). I Ljusnarsbergs kommun finns en god, utvecklad samverkan mellan förskola, grundskola, det kommunala aktivitetsansvaret, socialtjänst, ungdomspolis och fritidsgård vilket är en god kvalifikation för att kunna erbjuda elev och vårdnadshavare stöd och hjälp utifrån ett helhetsperspektiv i den aktuella situationen. Förebyggande socialt arbete har ett värde så väl som ur ett individ- och professionsperspektiv som ur ett samhällsekonomiskt perspektiv (Statens offentliga utredningar 2018, 4:1). Konstenius & Schillaci (2010, s. 23) beskriver att en samverkan är nödvändig för att kunna tillgodose de behov som finns för att skapa förändringar som blir hållbara för eleven.

Syfte

Att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande med skolfrånvaro för att skolpliktiga elever genom utbildning får möjlighet till ett framgångsrikt framtida liv. Detta utifrån kunskap om elevens egen förmåga, förståelse för vikten av samarbete med övriga elever och personal, få redskap för att utvecklas i sociala sammanhang samt att utveckla sunda värderingar som möjliggör att elever i framtiden kan hantera både framgångar och motgångar.

Mål

Att systematiskt utveckla den kommunala grundskolans främjande och förebyggande skolnärvaroarbeta. Detta för att tidigt upptäcka skolfrånvaro, kartlägga och genom samverkan erbjuda tidiga insatser för att främja skolnärvaro.

Utifrån ett enhetligt, systematiskt arbetssätt med tydliga arbetsfördelningar tydligt visa vilka åtgärder som ska användas för att kvalitetssäkra grundskolas arbete för ökad skolnärvaro.

Definition av frånvaro

Konstenius & Schillaci (2010, s. 17) beskriver utifrån översättning från Christopher A Kenarney (2010) att skolfrånvarobeteenden handlar om att eleven upplever svårigheter med att vara i skolan eller på lektioner. Att eleven på olika sätt undviker att vara i skolan och upplever ett obehag att närvara i skolan. Vidare beskriver författarna att giltig skolnärvaro kan klassas som skolfrånvarobeteende om skolnärvaron är kopplad till stark ångest eller kopplad till missnöjesyttringar från eleven på morgonen för att gå till skolan. Dessa upplevelser vid skolnärvaro kan leda till att eleven så småningom blir fysiskt frånvarande från skolan. Att tidigt kunna sätta in insatser för eleven, att tidigt kunna stötta och vägleda vårdnadshavarna kan bespara familjen mycket lidande (Konstenius & Schillaci 2010, s. 24–25)

Närvarorutin och förebyggande arbete

För att tidigt kunna upptäcka elevers mönster i deras frånvaro är det viktigt att närvarorutinerna och åtgärderna följs utan undantag. Rektor ansvarar för att båda vårdnadshavare informeras av handlingsplanen och dess riktlinjer för närvaroarbetet vid varje års skolstart. Rektor ansvarar även för att skolpersonal har kunskap om hur handlingsplanen ska tillämpas.

Närvaroregistrering

Elevers vårdnadshavare har ansvar att anmäla frånvaro i appen IST Home Skola. Vid särskilda skäl tar vårdnadshavare kontakt med socialpedagog för att anmäla frånvaro, socialpedagog registrerar frånvaron i IST.

Undervisande lärare ansvarar för att vid varje lektion registrera elevernas närvaro via IST. Vid upptäckt av frånvaro som skapar oro följs rutinerna enligt den närvarotrappa som upprättats. Skolans närvaro- och trygghetsteam arbetar systematiskt med skolnärvaro för att kvalitetssäkra den oroande frånvaro. Detta är en hjälp och ett stöd för mentorerna.

Sen ankomst

Om en elev kommer sent till en lektion registreras detta i IST av undervisande lärare. Allt efter utsatt lektionsstart räknas som sen ankomst, oavsett orsak till den sena ankomsten.

Avvikande

Skulle en elev avvika från en lektion registreras detta i IST av undervisande lärare.

Plötslig sjukdom

Om en elev under skoldagen blir sjuk ansvarar mentor eller undervisande lärare för att elev och vårdnadshavare har kontakt innan hemgång, frånvaron registreras sedan i IST.

Besök

Vid de tillfällen eleven har ett besök inbokat hos elevhälsan eller andra godkända instanser i skolan ansvarar den som kallat till mötet för att besöken registreras i IST som giltig frånvaro.

Främjande och förebyggande arbete

Innebär att skapa goda relationer och samtal med elever, identifiera riskfaktorer och förhindra att problemen som redan uppstått vidareutvecklas.

Hälsofrämjande arbete med kunskapsfokus

Är kopplat till skolans kärnuppdrag, som är utbildning, för att goda resultat ska nås. Att klara skolan är en skyddsfaktor mot psykosociala problem. Den främsta anledningen för närvaroarbetet är att eleverna ska **uppnå skolans kunskapskrav**. Vi har höga förväntningar på våra elever och utreder tidigt i elevens skolgång vilket stöd eleven behöver.

Goda relationer

Trivsel och trygghet är kanske den enskilt största framgångsfaktorn i arbetet för en hög grad av skolnärvaro. Eleven ska känna sig **sedd och väl bemött** av både personal och kamrater. Goda relationer ger lust och motivation att lära. Personal ska **stötta, uppmuntra och sätta tydliga gränser**. Detta görs bland annat genom de dagliga mötena med eleverna i skolmiljön.

Lyssna på elever

För att kunna vända frånvaro till närvaro krävs att vi **lyssnar till elevens egna tankar** så att eleven har en aktiv del i arbetet för en ökad skolnärvaro och ett tydligt eget ansvar. Vårt förhållningssätt är att varje elev ska bli sedd, hörd, bekräftad med syfte att bli motiverad till skolarbete.

Samverkan med vårdnadshavare

En **tät och förtroendefull samverkan** mellan vårdnadshavare och skola är en förutsättning för framgång i närvaroarbetet.

Vid frågor om grundskolans närvaroarbete kontaktas:

Caroline Magnusson
Socialpedagog
caroline.magnusson@ljusnarsberg.se
0580-80550

Magnus Fredriksson
Biträdande Rektor
Magnus.fredriksson@ljusnarsberg.se

Kyrkbacksskolans
NÄRVAROTRAPPA
för ökad skolnärvaro

1	2	3	4	Åtgärd	Ansvar
			Fortsatt problematisk skolfrånvaro	<ul style="list-style-type: none"> - Orosanmälan - Anmälningmöte - Uppföljning, utvärdering och bedömning 	Rektorer, Elevhälsoteam Skollag 7 kap. 21 §, 14 kap. 1 § SoL
		Problematisksk olfrånvaro (3 ofullständiga veckor av 4)		<ul style="list-style-type: none"> - Generell kartläggning - Planeringsmöte med relevanta professioner - Rapport till elevhälsoteam - Uppföljning, utvärdering och bedömning 	Elevhälsoteam, Närvaro- och trygghetsteam Skollag 7 kap. 19 §, Skollag 7 kap. 20 §, Skollag 7 kap. 21 §
	Fortsatt frånvaro (3 ofullständiga veckor av 4)			<ul style="list-style-type: none"> - Kartläggning - Planeringsmöte med relevanta professioner - Rapport till elevhälsoteam - Uppföljning, utvärdering och bedömning 	Närvaro- och trygghetsteam Skollag 7 kap. 19 a §, Skollag 7 kap. 21 §, Skollag 7 kap. 20 §
Frånvaro 0–20%				<ul style="list-style-type: none"> - Frånvaro högre än 20 % per månad - Rapport via IK - Ogiltig frånvaro - Frånvaro som skapar oro - Uppföljning, utvärdering och bedömning - Vid behov av råd och stöd kontaktas socialpedagog 	Mentorer, Socialpedagog Skollag 7 kap. 20 §, Skollag 7 kap. 17 §

